

Bp prof. dr hab. Jan Bernard Szlaga

(24 V 1940 – 25 IV 2012)

Jan Bernard Szlaga, syn Jana i Heleny z domu Ściesińskiej, urodził się 24 maja 1940 r. w Gdyni, w domu przy ul. Kurpiowskiej 13. Ochrzczony został 2 czerwca 1940 r. przez ks. prob. Pawła Lubińskiego w kościele parafialnym pod wezwaniem Chrystusa Króla w Gdyni-Małym Kacku. Bernard był najmłodszym z sześciorga rodzeństwa (Tadeusz, Genowefa, Małgorzata i Maria; Kazimierz, najstarszy brat, zmarł we wczesnym niemowlęctwie). Rodzice zmarli w pierwszych „lubelskich” latach ks. Jana – ojciec w 1967, a matka w 1971 r. Ojciec, przed wojną pracownik Poczty Polskiej w Gdyni, pracował na kolei. Po zakończeniu II wojny światowej podjął pracę na poczcie w Gdyni, w ekspedycji telegramów. Rodzice byli ludźmi głęboko wierzącymi. Ojciec aktywnie uczestniczył w życiu parafialnym, m. in. wspomagał proboszcza w sprawach biura parafialnego i przez wiele lat pełnił funkcję radnego parafialnego, natomiast matka była członkiem Żywego Różańca.

Wczesne dzieciństwo Jana Bernarda przypadło na czas wojny. Dwa lata po jej zakończeniu, w 1947 r., podjął naukę w szkole podstawowej w Gdyni („Trzynastka”), którą ukończył wcześniej o rok, bo z klasy I uzyskał promocję do klasy III. Lata siedmioklasowej szkoły podstawowej przypadły na okres nasilonej indoktrynacji ze strony ówczesnych władz państwowych, która nie ominęła dzieci i młodzieży. Do I Komunii św. przystąpił 26 czerwca 1949 r. w kościele parafialnym w Gdyni, zaś 8 października 1950 r. otrzymał sakrament bierzmowania z rąk bp. Bernarda Czaplińskiego, na którym przyjął imię Kazimierz. Jeszcze przed I Komunią św. Jan był ministrantem, zaś w ostatnich latach szkoły podstawowej proboszcz, ks. Robert Rompa, wyznaczył go na prezesa koła ministrantów.

Po ukończeniu szkoły podstawowej w 1953 r. Jan Bernard rozpoczął naukę w szkole średniej, najpierw w Collegium Leoninum w Wejherowie, gdzie ukończył klasę VIII i IX. Wyznał, że bardzo dużo zawdzięcza nauczycielom tej szkoły, a mianowicie jej rektorowi, ks. Władysławowi Mówce, księżom Józefowi Rocławskiemu i Alfonsowi Żurkowi, a także inż. Stefanowi Koszarskiemu, nauczycielowi matematyki, fizyki i

chemii. Ze szczególną wdzięcznością wspominał s. Tomeę Lis, zmartwychwstanekę, nauczycielkę łaciny. W roku szkolnym 1955/1956 został uczniem Collegium Marianum w Pelplinie. Grono nauczycielskie tej szkoły było po części złożone z profesorów miejscowego Wyższego Seminarium Duchownego. Uczyli więc: ks. Józef Grochocki, rektor, nauczyciel języka łacińskiego (wcześniej także ks. Józef Lewandowski), a także księża: Szymon Dreszler, Roman Wiśniewski i Kazimierz Dąbrowski. 2 lutego 1956 r. służbę kapłańską w Pelplinie rozpoczął ks. dr Jerzy Buxakowski, mianowany dyrektorem Collegium Marianum. Młody i dynamiczny wychowawca, przedtem prefekt gimnazjum żeńskiego w Brodnicy, bardzo szybko zyskał sympatię i uznanie uczniów. Jana Szlagę, ucznia klasy XI, wyznaczył na seniora Collegium Marianum. Z nauczycieli tego czasu bp Jan B. Szlaga wspominał jeszcze Egona Tkaczyka i s. dr Hilarię Żepijówną, urszulankę z Gdyni, znakomitą polonistkę. W 1957 r. siedemnastoletni Jan zdał w Pelplinie tzw. pierwszą maturę, prywatną, za którą uzyskał Nagrodę Rektora WSD. Był nią cenny i wówczas trudno osiągalny *Mszał Rzymski*, tzw. benedyktyński, do którego ks. Józef Grochocki wpisał następującą dedykację „Debemus orare non in missa, sed missam”: Joanni Szlagae occasione eminentis eventus eius probationis humanisticae... Pelplini, ad. XIII Kal. Junias AD MCMLVII. Joseph Grochocki, rector Seminarii Clericorum („Powinniśmy się modlić nie we Mszy, ale Mszą świętą”: /.../ z okazji wybitnego wyniku jego matury humanistycznej, Pelplin, 20 maja 1957...).

W tym samym, 1957 r., Jan B. Szlaga wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie. Podczas tych studiów, w 1959 r., po ukończeniu klasy XI w Korespondencyjnym Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku („Topolówka”), zdał maturę państwową. 13 listopada 1958 r., w dniu św. Stanisława Kostki (według ówczesnego kalendarza liturgicznego), przywdział sutannę. 26 listopada 1959 r. przyjął pierwszą tonsurę z rąk bp. Kazimierza Józefa Kowalskiego, który – jako ordynariusz diecezji – udzielił mu wszystkich święceń, niższych i wyższych. I tak 7 marca 1960 r. przyjął święcenia ostiariatu i lektoratu, 7 marca 1961 r. egzorcystatu i akoliatu, 22 grudnia 1962 r. subdiakonatu, a 9 marca 1963 r. diakonatu. Szczególnym zainteresowaniem alumna Jana B. Szlagi cieszyły się wykłady z liturgiki i dogmatyki, lubił także język łaciński i grecki oraz wykłady z Pisma Świętego, ale zdecydował się na udział w seminarium prawa kanonicznego, prowadzonym przez ks. kan. dr. Pawła Müllera. W ostatnich latach studiów seminaryjnych pełnił, z Henrykiem Pilackim, funkcję prefekta rytu (w obecnym nazewnictwie – ceremoniarza). Na zawsze pozostało

mu zamiłowanie do liturgii oraz troska o jej staranne sprawowanie, poprawność i piękno.

2 czerwca 1963 r., uzyskawszy dyspensę od wieku, dk Jan Bernard Szlaga przyjął święcenia kapłańskie. Mszę św. prymicyjną sprawował w Gdyni-Małym Kacku. Następne dwa lata pracował jako wikariusz – najpierw, krótko (VII-VIII 1963), w Łęgu, a następnie w Jabłonowie Pomorskim (1963-1965).

Przełożeni zdecydowali o kontynuowaniu dalszych studiów teologicznych. 1 października 1965 r. zaczął studia specjalistyczne z zakresu biblistyki na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie w 1968 r., za pracę zatytułowaną *Symbolika miecza*, uzyskał tytuł magistra teologii i stopień licencjata teologii. Rok wcześniej, 1 września 1969 r., na wniosek ks. prof. Stanisława Łacha, rozpoczął asystenckie studia przygotowawcze i został zatrudniony na stanowisku redaktora merytoryczno-leksykograficznego w redakcji *Encyklopedii Katolickiej*, wydawanej przez Katolicki Uniwersytet Lubelski. W 1970 r., na podstawie rozprawy *Symbolika fundamentu w Nowym Testamencie*, uzyskał stopień doktora teologii. Promotorem obydwu prac, uhonorowanych Nagrodą Rektora KUL, był ks. prof. Feliks Gryglewicz.

1 października 1970 r., pozostając członkiem redakcji *Encyklopedii Katolickiej*, ks. dr Jan B. Szlaga rozpoczął zajęcia dydaktyczne, zaangażowany na stanowisko asystenta na Wydziale Teologii KUL, gdzie przeszedł kolejne stopnie awansu naukowego – przez starszego asystenta do adiunkta. W roku akademickim 1972/1973 odbył studia specjalistyczne na Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, na podstawie których w styczniu 1974 r. uzyskał stopień licencjata nauk biblijnych. W 1976 r. habilitował się na Wydziale Teologii KUL na podstawie rozprawy *Nowość przymierza Chrystusowego według Listu do Hebrajczyków* (wyszła drukiem w Lublinie w 1979 r. i uzyskała Nagrodę Rektora KUL). Trzy lata później, w 1979 r., został powołany na stanowisko docenta i kierownika Katedry Egzegezy Ksiąg Narracyjnych Nowego Testamentu. W 1983 r. otrzymał nominację na stanowisko profesora w tejże Katedrze i uzyskał stopień profesora nadzwyczajnego. Wcześniej, w 1977 r., został wykładowcą egzegezy Nowego Testamentu w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie. W 1987 r. był stypendystą Katolickiego Uniwersytetu w Louvain.

Na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ks. prof. Jan B. Szlaga pełnił ważne funkcje administracyjne. Był wicedyrektorem Konwiktu Księży Studentów (1975-1983), a od 1983 r. jego dyrektorem. Podlegali mu księża z różnych polskich diecezji,

studiujący na KUL-u, którzy z uznaniem wspominali jego czujną troskę o ich potrzeby duchowe i materialne oraz życzliwość i wyrozumiałość. Jako wicedyrektor i dyrektor Konwiktu KUL-u miał obowiązek duchowej formacji kapłanów-studentów. Podczas wakacji i ferii służył pomocą duszpasterską w swojej rodzinnej parafii – głosił słowo Boże i spowiadał. Przed odejściem z Lublina zdołał uzyskać pozytywną decyzję na rozbudowę Konwiktu, która rozpoczęła się wiosną 1989 r. W latach 1979-1981 był prodziekanem Wydziału Teologii, a w latach 1981-1984 jego dziekanem. Był to trudny okres przemian społeczno-politycznych w Polsce oraz stanu wojennego. Sprawne funkcjonowanie Wydziału wymagało wiele zabiegów, stanowczości i dyplomacji. W 1984 r. został wybrany prorektorem KUL (ponownie wybrano go także w 1986 r.). Ze względu na pracę wśród młodzieży, inwigilowany przez służbę bezpieczeństwa, był kilkakrotnie wzywany do Urzędu do Spraw Wyznań (zwłaszcza przez panów Kotowskiego i Stekera). W 1984 r. został mianowany kapłanem honorowym Jego Świątobliwości.

W latach 1969-1988 pracował w zespole redakcyjnym *Encyklopedii Katolickiej*, a w latach 1981-1988 był członkiem jej redakcji naczelnej. Od 1971 r. należał do Towarzystwa Naukowego KUL, od 1983 r. jako członek czynny. W 1985 r. został przyjęty do Studiorum Novi Testamenti Societas. Przez jeden semestr, od lutego 1988 r., był członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma „Ethos”, wydawanego przez Instytut Jana Pawła II. Uczestniczył w pracach wielu komisji KUL, m. in. przewodniczył komisji stypendialnej, kontrolnej i komisjom rekrutacyjnym. Przez wiele lat był sekretarzem generalnym Towarzystwa Przyjaciół KUL.

26 maja 1988 r. ks. prof. Jan B. Szlaga został prekonizowany na biskupa tytularnego Mascula i pomocniczego chełmińskiego. Sakrę biskupią przyjął 25 czerwca 1988 r., a biskupami konsekраторami byli: kard. Józef Glemp, prymas Polski, abp Francesco Colasuonno, nuncjusz apostolski do specjalnych poruczeń i bp Marian Przykucki, ordynariusz chełmiński. Jako zawołanie biskupie wybrał słowa *Parare vias Domini*, pochodzące ze starotestamentowej Księgi Izajasza oraz przytoczone w *Benedictus* (Łk 2,76) i Łukasowym nawiązaniu do działalności św. Jana Chrzciciela (Łk 3,4). Jako wikariusz generalny diecezji chełmińskiej miał pod nadzorem sprawę nauki katolickiej i katechizacji, przewodniczył też Radzie Programowej Wydawnictwa Diecezjalnego i wielu komisjom diecezjalnym. Kierował również diecezjalnymi zespołami II Polskiego Synodu Plenarnego.

Po przyjęciu sakry biskupiej zachował w wymiarze pół etatu zajęcia dydaktyczne na KUL oraz rozszerzył zakres wykładów w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie (Wstęp do Ewangelii, Nowy Testament, język łaciński, seminarium naukowe). Pozostał, do 1996 r., współpracownikiem redakcji *Encyklopedii Katolickiej*, odpowiedzialnym za dział archeologii biblijnej. W roku akademickim 1991/1992 podjął, jako profesor zwyczajny, i prowadził przez 10 lat wykłady zlecone z symboliki biblijnej na Wydziale Filologiczno-Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego (od roku akademickiego 1992/1993 w wymiarze pół etatu). Pracę dydaktyczną na KUL-u zakończył 30 września 1995 r., czyli po 25 latach.

19 marca 1992 r. bp prof. Jan B. Szłaga został prekonizowany na pierwszego biskupa diecezjalnego pelplińskiego. Nominacja została ogłoszona 25 marca 1992 r. Rządy w diecezji pelplińskiej objął 29 marca 1992 r., zaś uroczysty ingres do bazyliki katedralnej w Pelplinie miał miejsce 24 maja 1992 r. W następnym roku odbył pierwszą podróż *ad limina Apostolorum*. Jako biskup diecezjalny przeprowadził reformę administracji diecezji w ramach dekanatów, ustanowił nowe parafie, błogosławił i poświęcał nowe kościoły, utworzył I Kapitułę Kartuską i Koronowską. Zwołał i przeprowadził diecezjalny kongres eucharystyczny (1993), diecezjalny Kongres Trzeźwości (1994) i diecezjalny Kongres Różańcowy (1998). Z ważniejszych inicjatyw należy też wymienić zwołanie i przeprowadzenie I Synodu Diecezji Pelplińskiej, uroczyste zakończonego 6 czerwca 2000 r. Uchwały Synodu mają przede wszystkim charakter praktyczny, by diecezja, która w 1992 r. została wydzielona z diecezji chełmińskiej oraz z części diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej i archidiecezji gnieźnieńskiej, mogła oprzeć się na jednolitym prawodawstwie. Był gospodarzem trzech koronacji wizerunków Maryi na prawie papieskim: w Kościerzynie (dwie koronacje: 1998 i 2001) i w Lubiszewie (1997). Pierwszy biskup pelpliński był także gospodarzem zebrania plenarnego Konferencji Episkopatu Polski w 1998 r.

W ramach Konferencji Episkopatu bp prof. dr hab. Jan B. Szłaga był członkiem Komisji Duszpasterstwa Rodzin, Komisji Duszpasterstwa Akademickiego, Komisji ds. Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Komisji ds. Ekumenizmu. Przed Adwentem 1992 r. głosił rekolekcje biskupom zebranych na Jasnej Górze. W 1995 r. został członkiem Komisji ds. Liturgii i przewodniczącym sekcji służby liturgicznej. Po reorganizacji struktur Konferencji Episkopatu Polski 2 maja 1996 r. został wybrany na przewodniczącego Rady Naukowej Konferencji Episkopatu Polski, która to funkcję pełnił przez

jedną kadencję (1996-2001). Uporządkował zaległe sprawy związane z nadaniem lub zatwierdzeniem stopni i tytułów naukowych na uczelniach kościelnych. Tego samego dnia (2 V 1996) powołano go również do Rady Programowej Radia Maryja. Od 1997 r. uczestniczył w pracach Komisji ds. Dialogu pomiędzy Konferencją Episkopatu Polski a Polską Radą Ekumeniczną.

Uczestniczył w pielgrzymce delegacji Episkopatu Polski do Dachau (1989). Był delegatem Episkopatu Polski na sesję ekumeniczną w Santiago de Compostela (1991). Uczestniczył w kongresach biblijnych, m.in. w Getyndze, Mediolanie, Bielefeld, Wiedniu i Edynburgu. Sprawował posługę biskupią w Niemczech (Würzburg, Hamburg, Schönstatt), Francji (Paryż oraz Zjazd Polonii w Osny) i Austrii (Wiedeń, Erl). Szczególne znaczenie miały dwie zagraniczne podróże duszpasterskie: do Moskwy (1994) i Stanów Zjednoczonych (1995). W październiku 1994 r., wybrany przez Konferencję Plenarną Episkopatu Polski i powołany przez Ojca Świętego, brał udział w zwyczajnej sesji Synodu Biskupów w Rzymie poświęconej życiu konsekrowanemu. Odbył trzy pielgrzymki do Ziemi Świętej, prywatną w 1980 r., a następnie dwukrotnie (1992, 1994) patronował pielgrzymkom diecezjalnym.

Pierwszy biskup pelpliński wysłał większą liczbę księży na studia w kraju i zagranicą, by przygotować obsadę urzędów diecezjalnych i stanowisk profesorskich w WSD. W 1994 r. powołał do istnienia Katolicką Rozgłośnię Diecezji Pelplińskiej Radio „Głos”. Ustanowił także instytucję nadzwyczajnych szafarzy Komunii św., których liczba w 2004 r. przekroczyła trzysta osób. Promocji laikatu służą powołane przez niego uniwersytety ludowe w Chojnicach, Starogardzie i (szczególnie aktywny) w Karolewie. Wielkim powodzeniem cieszą się studia w Instytucie Teologicznym Diecezji Pelplińskiej w Tczewie, który jest punktem konsultacyjnym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (do 1999 r. Akademia Teologii Katolickiej). Pod jego patronatem powstała Chrześcijańska Szkoła pod Żaglami, dzięki której młodzież szkół katolickich z terenu diecezji, i nie tylko, ma możliwość nabywania umiejętności żeglarskich. Zainicjował proces beatyfikacyjny kapłanów-męczenników okresu II wojny światowej.

Dbłość o stan materialny Kościoła diecezjalnego wyraziła się przede wszystkim w trosce o pelplińską bazylikę katedralną. Dzieło renowacji jej wnętrza i krużganków szczęśliwie rozpoczęte w 1993 r. zostało zakończone w Wielkim Jubileuszu Roku 2000. Później dopełniało się nowymi projektami, jak nowe nagłośnienie, odnowienie i uzupełnienie ławek dla wiernych i stall kleryckich, uporządkowanie otoczenia i

specjalistyczne oświetlenie świątyni. Całkowicie odnowiono też strefę ołtarzową. W Wyższym Seminarium Duchownym, obok zwyczajnych remontów, dokonano całkowitej wymiany systemu ogrzewania i przebudowano strefę ołtarzową w kaplicy św. Barbary oraz unowocześniono jej wystrój. Wszystkie te działania wysoko oceniła Kapituła Konserwatorów Wojewódzkich, którzy w 2004 r. jednogłośnie przyznali biskupowi pelplińskiemu tytuł *Conservator Ecclesiae*.

Ze szczególną gorliwością zabiegał o piękno i poprawność sprawowania liturgii. Ożywił kontakty z księżmi, ustanawiając ich formację przez studium teologii w Instytucie Formacji Kapłańskiej i spotkania formacyjne w regionach, zwłaszcza jesienią i w styczniu podczas dekanalnych spotkań kolędowych. Zarządził jako obowiązkowe coroczne rekolekcje kapłańskie i comiesięczne dni skupienia w dekanatach. Chętnie odwiedzał księży swojej diecezji pracujących poza krajem, dlatego podróżował do Zambii, Brazylii, na Ukrainę, do Niemiec, Francji, Belgii, Norwegii, Wielkiej Brytanii i innych krajów. Niemało miejsca zajmowała troska o permanentną formację intelektualną duchowieństwa, katechetów i wiernych. Z Gdyni do Tczewa przeniósł tamtejsze studium teologiczne i ustanowił je Instytutem Teologicznym Diecezji Pelplińskiej, podtrzymując umowę dydaktyczno-administracyjną z Akademią Teologii Katolickiej, a następnie z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Opracowano nowy statut Wyższego Seminarium Duchownego, w którym została wznowiona tradycja uroczystego obchodu dnia św. Tomasza z Akwinu. Biorąc pod uwagę sytuację i okoliczności, odstąpił od afiliacji Wyższego Seminarium Duchownego do Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Laterańskiego, poszerzając współpracę z Wydziałem Teologii KUL, a od 2008 r. z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Mikołaj Kopernika w Toruniu. Z kolei Instytut Duszpasterstwa Sakramentalnego przekształcił w Instytut Formacji Kapłańskiej, który patronuje wszystkim pokoleniom kapłanów. Nadto powołał kolegia teologiczne w celu kształcenia katechetów.

W 1996 r. erygował w Pelplinie dom dla księży emerytów im. Biskupa Kazimierza Józefa Kowalskiego. W 1998 r. połączył Wydawnictwo Diecezjalne i Wydawnictwo Wyższego Seminarium Duchownego „Bernardinum”, w rezultacie czego powstała nowa oficyna wydawnicza – Wydawnictwo Diecezji Pelplińskiej „Bernardinum”. Ustanowił Medal za Zasługi dla Diecezji Pelplińskiej, przyznawany osobom świeckim za wkład w duszpasterstwo, kulturę i naukę. Powołał do istnienia instytut życia konsekrowanego „Wspólnotę Krzyża”, erygował Kapłańskie Dzieło

Modlitwy i Kontemplacji w Gorzędzieju, tamże ustanowił sanktuarium Św. Wojciecha. Dla fary chojnickiej pod wezwaniem Ścięcia Św. Jana Chrzciciela uzyskał tytuł bazyliki mniejszej oraz patronaty potwierdzone autorytetem Stolicy Apostolskiej dla Chojnic (św. Jan Chrzciciel), Lęborka (św. Jakub Apostoł), Kościerzyny (Matka Boża Królowa Rodzin), Starogardu (św. Wojciech), Brus (błog. Józef Jankowski) i Kartuz (św. Brunon). Założył i patronuje szkołom katolickim w Chojnicach, Kartuzach, Lęborku, Świeciu, Tczewie i Pelplinie, gdzie po latach dewastowania budynku przez władze komunistyczne i podporządkowane im agendy w Wielkim Jubileuszu Roku 2000 przywrócił działalność historycznego (założonego w 1836 r.) Collegium Marianum, istniejącego obecnie jako liceum męskie z internatem.

Biskup prof. Jan Bernard Szlaga jest honorowym obywatelem Chojnic, Tucholi, Zblewa, Tczewa, Kościerzyny, Pelplina, Starogardu, Łeby i Gdyni.

Po ćwierć wieku pracy na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (1970-1995) bp prof. dr hab. Jan B. Szlaga nie zaprzestał pracy naukowej. Oprócz wykładów zleconych na Wydziale Filologiczno-Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego miał okolicznościowe zajęcia i wykłady na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu, a także w Poznaniu, Białymstoku, Katowicach i w innych miastach. Opublikował kilka książek własnych oraz ponad 1000 tekstów, na które składają się artykuły naukowe i popularnonaukowe, hasła encyklopedyczne, homilie i kazania, wywiady i przyczynki. Jest redaktorem kilku prac zbiorowych, w tym zwłaszcza *Wstępu ogólnego do Pisma Świętego* (Poznań 1986), w którym zawarł własne opracowanie hermeneutyki biblijnej. Rozwijał także działalność pisarską w ramach małych form publicystycznych, rozważań i felietonów, publikowanych głównie na łamach wychodzącego w Pelplinie dwutygodnika „Pielgrzym”, a także w czasopiśmie „Inspiracje” i „Msza Święta”. Sukcesywnie ukazywały się tomiki z jego konferencjami radiowymi. Opublikował wiele listów pasterskich, adresowanych do kapłanów i wiernych swojej diecezji, zwłaszcza do poszczególnych stanów (dzieci, młodzież, duszpasterstwa specjalistyczne) oraz z racji różnych okazji i potrzeb pastoralnych.

9 lutego 1996 r. bp Jan B. Szlaga otrzymał nagrodę „Media Książce”, przyznaną za zbiór wywiadów na tematy religijne, głównie biblijne, które przeprowadziła red. Marzena Woźniak, zatytułowany *Reportażu stamtąd nie będzie* (Poznań 1995). Nagrodę przyznały trzy redakcje: Radio Plus, „Dziennik Bałtycki” i Telewizja Gdańsk. W 2005 r. ukazał się kolejny zbiór rozmów opatrzony tytułem *Na początku była miłość*.

Pod jego kierunkiem napisano ok. 150 prac magisterskich i magistersko-licencjackich, był też recenzentem prawie 150 prac magisterskich i licencjackich. Wypromował 4 doktorów i napisał 15 recenzji rozpraw doktorskich. Uczestniczył także w 7 przewodach habilitacyjnych i w przewodzie o tytuł naukowy profesora.

Biskup prof. dr hab. Jan Bernard Szłaga był członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia Biblistów Polskich. W 2005 r., dla uczczenia 65. rocznicy jego urodzin, została wydana księga pamiątkowa opatrzona tytułem *Oto idę*. Wybrał go i zaproponował sam Jubilat, w wyraźnym nawiązaniu do Listu do Hebrajczyków (10,7), którym wielokrotnie zajmował się w swej twórczości naukowej i pastoralnej oraz w nawiązaniu do swego zawołania biskupiego *Parate vias Domini*. W Liście do Hebrajczyków jest to fragment cytatu z Ps 40(39),8 odniesionego do Jezusa Chrystusa. W działalności pastoralnej i naukowej bp Szłaga kładł silny nacisk na jedność teologiczną całego Pisma Świętego, z której wynika chrystologiczne czytanie i objaśnianie Prawa, Proroków i Pism. Dzięki jego życzliwości i gościnności Wyższe Seminarium Duchowne w Pelplinie było w 2007 r. gospodarzem 45. Sympozjum Biblistów Polskich. To ważne wydarzenie naukowe przebiegało na najwyższym poziomie. W uznaniu ogromnych zasług dla biblistyki polskiej w 2007 r. otrzymał tytuł członka honorowego Stowarzyszenia Biblistów Polskich.

Ostatnie lata życia bp. prof. dr hab. Jana B. Szłagi były naznaczone postępującą chorobą i pogarszającym się stanem zdrowia. Również w tych okolicznościach zachowywał głęboką chrześcijańską nadzieję i pogodę ducha. 24 marca 2012 r. odbyły się w Pelplinie uroczyste obchody 20-lecia utworzenia diecezji pelplińskiej. Tego dnia Stolica Apostolska ogłosiła decyzję o mianowaniu ks. prał. dr hab. Wiesława Śmigła, kapłana diecezji pelplińskiej, biskupem pomocniczym tejże diecezji. Jego konsekracja odbyła się 21 kwietnia w bazylice katedralnej w Pelplinie. Pogorszenie się stanu zdrowia ordynariusza pelplińskiego nie pozwoliło mu na uczestnictwo w tej uroczystości, przewodniczył jej abp Sławoj Leszek Głódź, metropolita gdański. Nazajutrz, 22 kwietnia, bp Jan B. Szłaga został przewieziony do szpitala w Starogardzie.

Wczesnym rankiem 25 kwietnia 2012 r. bp prof. dr hab. Jan Bernard Szłaga zmarł. W komunikacie lekarskim napisano, że śmierć nastąpiła „z powodu masywnego krwawienia z przewodu pokarmowego spowodowanego rozwijającym się wrzodem dwunastnicy”. Uroczystościom pogrzebowym, które odbyły się w sobotę 28 kwietnia, przewodniczył abp Celestino Migliore, nuncjusz apostolski w Polsce.

Katedrę, krużganki dawnego opactwa cysterskiego i plac katedralny wypełniły tysiące wiernych. Homilię wygłosił abp Henryk Muszyński, prymas Polski – senior. Powiedział, że „owocem pracowitego żywota Zmarłego jest okazały, bogaty i różnorodny dorobek naukowy” oraz że był on „człowiekiem pełnym pogody, wnoszącym nadzieję i radość, albo przynajmniej uśmiech, w najbardziej nieoczekiwanych i przykrych sytuacjach, nie wyłączając śmierci”. Z kolei administrator diecezji pelplińskiej bp Wiesław Śmigiel powiedział, że Zmarły był „gorliwym zarządcą, mistrzem słowa, prawdziwym intelektualistą, miłośnikiem liturgii i muzyki kościelnej, ale nade wszystko był dobrym pasterzem, ojcem o wielkim sercu, które przepełnione było miłością do Kościoła”.

Ciało pierwszego biskupa pelplińskiego prof. dr. hab. Jana Bernarda Szłagi zostało złożone w bazylice katedralnej.

Ks. prof. Waldemar Chrostowski, SBP I

Źródła:

Życiorys Biskupa Pelplińskiego Jana Bernarda Szłagi – Wydruk komputerowy (bez podania autora), ss. 8.

Życiorys Biskupa Pelplińskiego Jana Bernarda Szłagi, Miesięcznik Diecezji Pelplińskiej R. 1: 1992 nr 1, s. 3-4.

P. Nitecki, *Biskupi Kościoła w Polsce. Słownik biograficzny*, Warszawa 1992, s. 202.

M. Rusecki (red.), *Księga pamiątkowa w 75-lecie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Wkład w kulturę polską w latach 1968-1993*, Lublin 1993, s. 141, 474-475.

H. Mross, *Pracownicy naukowo-dydaktyczni Wyższego Seminarium Duchownego Pelplin 1939-1995. Słownik bio-bibliograficzny*, Pelplin 1997, s. 242-256.

W. Śmigiel, *Zarys życia i działalności Księdza Biskupa Jana Bernarda Szłagi* (oraz spis publikacji), w: Z. Machnikowski (red.), *Słowo Boga i drogi człowieka. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Biskupa Pelplińskiego prof. dr. hab. Jana Bernarda Szłagi*, Tczew-Pelplin 1998, s. 7-57.

W. Chrostowski, *Bp prof. dr. hab. Jan Bernard Szłaga, biskup pelpliński oraz Bibliografia publikacji bp. prof. dr. hab. Jana Bernarda Szłagi*, w: tenże (red.), „*Oto idę*”. *Księga pamiątkowa dla Biskupa Profesora Jana Bernarda Szłagi w 65. rocznicę urodzin*, Warszawa 2005, s. 9-18 oraz 19-76.

J. Walkusz, *Ks. Jan Bernard Szłaga (1981-1984)*, w: J. Walkusz, T. Moskal (red.), *Dziekani Wydziału Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (1919-2009)*, Lublin 2009, s. 189-206.

Szłaga Jan Bernard. Stowarzyszenie Biblistów Polskich – członkowie zwyczajni, *Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich R. 8: 2011 nr 8*, s. 215-216.